

**СЕКЦІЯ 11:
ЕКОНОМІКО-ПРАВОВІ ДИСЦИПЛІНИ**

Федоров Анатолій Михайлович,

курсант навчально -наукового інституту підготовки фахівців для підрозділів міліції громадської безпеки та внутр ішніх військ НАВС *Науковий керівник:* кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіко -правових дисциплін НАВС **Островерх Л.Л.**

**СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ Ф УНКЦІОНУВАННЯ
ПІДПРИЄМСТВ У ОФШОРНИХ ЗОНАХ**

В умовах реформування економіки України у відкриту ринкову перед нашою державою постали питання швидкої заміни застарілої господарської структури, розвитку сучасних пріоритетних галузей, передового науково-технічного та організаційного досвіду.

Ці завдання неможливо розв'язати без прискореної інтеграції національної економіки у світове господарство шляхом використання нових форм співпраці з іноземними партнерами та активізації інвестиційного процесу. Світова практика свідчить, що створення на території країни вільної економічної зони та підприємств дають змогу швидко та на довго залучити іноземні інвестиції.

У вирішенні даного питання може допомогти явища створення офшорної зони. Частіше всього офшорна зона створюється там, де слабо розвинута економіка та інших можливостей для залучення іноземного капіталу немає.

Загалом офшорна компанія може отримати пільги тільки у разі володіння компанією іноземцями, а прибуток повинен вилучатися за межами юрисдикції, де вона зареєстрована. Офшорній компанії заборонено вести підприємницьку діяльність у країні реєстрації, тому що в іншому випадку держава поставила би в нерівні умови місцеві фірми порівняно з офшорними, які мають податкові пільги.

Переваги:

- досягнення анонімності і конфіденційності;
- низькі ставки податків або їх відсутність;
- відсутність контролю валютного обміну;
- можливість вільного використання валюти;
- банківські рахунки в будь-якій валюті;
- ефективна і недорога банківська система;
- прибуток (капітал) в твердій валюті, в надійних банках і в стабільній країні;
- можливість отримання дозволу на роботу і виду на житло;

- можливість законного володіння нерухомістю за кордоном

Недоліки:

- створення елементів нестабільності у світовій економіці та фінансах у зв'язку з можливістю накопичення в офшорних зонах великих обсягів капіталів, насамперед спекулятивних,
- створення умов для відтоку капіталів;
- підтримку тіньової економіки;
- зменшення зайнятості в країнах-донорах;
- отримання поза конкурентних переваг тими компаніями, які використовують офшори;
- вплив на соціальну ситуацію в країнах донорах, пов'язаних з ухиленням від оподаткування за допомогою офшорів;
- недобросовісна податкова конкуренція та відповідно ухилення від оподаткування.

В Україні офшорним зонами можна назвати вільні економічні зони, що розглядаються як один із важливих інструментів, за допомогою яких досягається відкритість економіки нашої держави зовнішньому світові і стимулюється міжнародне економічне співробітництво на основі залучення іноземних інвестицій.

Привабливість саме офшорного механізму для українських підприємців пояснюється досить важливими на сьогодні обставинами. По-перше, нестабільністю фінансових інститутів України, по-друге, високим ступенем ризику.

Інтерес, виявлений багатьма країнами до вільних економічних зон, зумовлений насамперед помітними досягненнями ряду таких зон за останній час. Ці досягнення відображаються у показниках обсягу експорту, рівня зайнятості, швидкості освоєння технології чи промислової модернізації. Однак не потрібно робити висновок, ніби подібні зони - унікальний засіб прогресу. Навіть після набирання цими зонами «повних обертів» залишається багато серйозних проблем, які потребують вирішення.

З-поміж прикладів досить успішного функціонування ВЕЗ у різних країнах світу Україна може стати чи не єдиним негативним прикладом використання такого надзвичайно ефективного способу підтримки місцевої економіки та залучення іноземних інвестицій.

Офшорний бізнес викликає незадоволення світового співтовариства, в тому числі розвинутих країн, які відчувають на собі негативний вплив від активізації офшорного бізнесу у світі. Через лібералізацію офшорного бізнесу межа зменшення податків та ухилення від їх сплати поступово зникає. Така ж проблема постала і у випадку з нашою країною. Вже досить скоро міжнародні організації, що представлені в Україні, стали звертати увагу на неефективність

ВЕЗ, які були створені і діяли в Україні, та погіршення умов здійснення в них іноземного інвестування.

Із загального аналізу відповідного законодавства України можна дійти висновку, що закони про створення ВЕЗ були прийняті з порушенням чинного спеціального законодавства щодо створення та функціонування спеціальних (вільних) економічних зон.

За свідченням експертів, в Україні діють прогресивні закони, які передбачають нескладну процедуру допуску іноземних інвесторів на національний ринок, іншими словами, введення реєстраційної системи.

Це тільки кілька прикладів встановлення у ВЕЗ режиму інвестиційної діяльності «не менш сприятливого», ніж тих, що встановлені у загальному інвестиційному законодавстві України.

Підсумовуючи, можна сказати, що на порушення спеціального інвестиційного законодавства України на певних територіях країни погіршується інвестиційний клімат через запровадження дозвільної системи, що прямо заборонено чинним законодавством.

Також, не можна не звернути увагу на те, що створення ВЕЗ стає базою для посилення корупції, де чиновник вирішує важливі питання в окремому регіоні шляхом винесення вердикту підприємцю, який вирішив вкласти свої кошти у розвиток місцевої економіки: «пустити» чи «не пустити».

Саме тому, потрібно проводити перевірку не лише законності ведення господарської діяльності на територіях спеціальних економічних зон, а також перевірку діяльності органів, що здійснюють їх адміністрування.

Планування протиправних міжнародних операцій, пошук схем від ухилення сплати податків та сумнівних фінансових схем стали загальноновизнаною зброєю злочинних організацій в управлінні господарськими міжнародними системами. Самі злочинці або наймані ними менеджери досконало володіють методами формування корпоративних структур, що пристосовано для «відмивання» коштів, отриманих незаконним шляхом. Вони враховують навіть можливості уникнення невинуватених витрат, пов'язаних з політичними і валютними ризиками, подвійним оподаткуванням доходів, інфляцією, зайвими адміністративними витратами. Правоохоронним, контролюючим органам, якщо вони використовують тільки традиційні методи розслідування кримінальних справ на обмежених територіях, врешті-решт, доводиться іноді програвати міжнародним злочинним угрупованням. Відстежити і «виловити» кошти, що знаходяться у процесі «відмивання» за таких умов виглядається надто складно, вимагає застосування спеціальних навичок і знань.